

Signaal

DE KOEPEL

Belangenorganisatie voor duurzame energie.

SIGNAAL, JAAR 2009 UITGAVE 6

SIGNAAL IS EEN UITGAVE VAN DE STICHTING DUURZAME ENERGIE KOEPEL EN GAAT IN OP DE BELANGRIJKSTE DUURZAME ENERGIE ONTWIKKELINGEN IN NEDERLAND EN EUROPA WAAR DE DUURZAME ENERGIE KOEPEL BIJ BETROKKEN IS.

IN DIT NUMMER:

VERBETERING SDE REGELING	2
JOINT SOLAR PRO- GRAMMA II	3
CIJFERS CBS/ EU- ROBAROMETER	3
FINANCIEEL	4
NIOO GEBOUW	5
DON QUICHOT/ KORTINGSBON	6
CRITERIA DUUR- ZAAM INKOPEN	6
EXPERTISECEN- TRUM WARMTE	7
SYMPOSIUM STAD VAN DE ZON	7
VISIE PBL OP ENERGIE DOELEN	8
NATIONAAL PLAT- FORM WARMTE- POMPEN	8
STOPCONTACT OP ZEE	8
BEDRIJFSBEZOEK	8
LINKED IN	9
EXPORTKANSEN EN WARMTEWET	10
PROVINCIAAL KLI- MAATBELEID	11
CONFERENTIES EN BEURZEN	12
OVER DE STICH- TING DE KOEPEL	12

KORTE INFORMATIE

Nieuwe uitzending van de DE Koepel op New-Energy.tv: interview met Dick Tommel over bio-energie: www.new-energy.tv/categorie.php/4/785/dick_tommel_bio_energie_niet_ten_koste_van_voedselproductie.html?trailer=785

DE DUURZAME ENERGIE UITDAGING UIT EUROPA...

Zoals dat tegenwoordig heet: *we hebben een prachtige uitdaging voor ons*. De Nederlandse positie binnen Europa op het gebied van Duurzame Energie op de 24ste plaats met 2,6% duurzame energie (inclusief bij- en mee-stook) in de totale energievoorziening kan alleen maar verbeteren. Echter België, de UK en Malta die nu nog achter ons liggen, zijn met een flinke aanpak bezig om hun posities sterk te verbeteren. Aan de politieke ambitie heeft het de afgelopen jaren niet gelegen: Nederland zal in 2020 20% van de energievoorziening duurzaam opwekken en deze ambitie wordt politiek met verve verdedigd. Schokkend is het dan dat het Planbureau voor de Leefomgeving recent helaas moest vaststellen dat we met het huidige beleid en instrumentarium deze doelstelling bij lange na niet zullen halen. Een trieste bevestiging van wat de Duurzame Energie Koepel al lang heeft vastgesteld. We zullen de uitdaging dus met meer energie en creativiteit moeten oppakken en wellicht ook een tandje erbij, want ik zie de Kamervragen al voor me waarin de regering wordt gevraagd hoe het toch mogelijk is dat Nederland steeds verder achterop raakt in Europa (kan bijna niet verder) op het gebied van Duurzame Energie. Maar, de redding is nabij. Vorig jaar hebben de Europese regeringsleiders, de EU Commissie en het EU Parlement de Duurzame Energie Richtlijn (zie: www.dekoepel.org Europese zaken) aangenomen waarin niet alleen is vastgesteld dat de EU in 2020 20% energie duurzaam

opwekt, maar waarin ook is vastgesteld dat alle lidstaten medio 2010 op overtuigende wijze aantonen *hoe* ze hun specifieke landdoelstelling willen bereiken. Dat is een fantastische kans om nu ook eens in Nederland een trendbreuk te bereiken en met nieuw elan en frisse inzichten een beleidskader vast te stellen voor de komende kabinetten waarbij de 20% doelstelling kan worden bereikt. Eenvoudig zal dat niet zijn. Het zal impliceren dat er op een totaal andere manier gekeken moet worden naar de toepassing en stimulering van duurzame energie, want alle onafhankelijke studies geven aan dat we er op de huidige manier niet komen. Deze kans wil de DE Koepel met alle middelen aangrijpen. Het komende jaar zal bepalend zijn voor hoe we in Nederland de komende 10 jaar de DE doelstellingen zullen gaan invullen. Eén ding is zeker: ongewijzigd beleid is geen optie, want ons huidige niveau (als we bij- en mee-stook even niet meerekenen) van ca. 1% duurzame energie zal met onze huidige aanpak niet binnen 10 jaar kunnen oplopen naar 14 of 20%. De komende 12 maanden worden boeiend, spannend en hopelijk inspirerend. We zullen contouren moeten vaststellen hoe we de ambities heel praktisch kunnen omzetten in resultaatgericht beleid en wetgeving, waarbij de andere ambities zoals een koploper positie en meest innovatieve economie zullen volgen. Een fantastisch uitdaging waar we alle geleerde lessen uit het verleden kunnen gebruiken om daadkrachtig beleid te ontwikkelen. Er zijn namelijk zo veel goede voorbeelden: er liggen 23 landen ver op ons voor!

Teun P. Bokhoven (Voorzitter DE Koepel)

HOE VERBETEREN WE DE SDE 2009 REGELING?

De SDE regeling 2009 is alweer bijna helemaal opgebruikt en zowel marktpartijen als de uitvoerder van de regeling SenterNovem hebben zich de laatste maanden een slag in de rondte gewerkt om aan al de aanvragen voor subsidie en informatie te voldoen. Aanvragen voor zonnestroom projecten spanden de kroon met overtekening na 1 dag, waarna bio energie (elektriciteit en gas) en AVI's (elektriciteit) op de voet volgden, voor wind energie op land bestaan nog altijd vertragende drempels m.n op het vergunningsvlak en de benodigde differentiatie in tarieven voor verschillende regio's en de energie uit water/ getijdenstroming aanvragen blijven uit wegens het te lage bedrag.

In de vorige Signaal meldden wij dat minister Van der Hoeven (EZ) met de voorjaarsnota terug zou

komen op de motie Samsom/Hessels/Wiegersma waarin gevraagd werd om het creëren van een financiële basis voor het betalen van de SDE regeling via een opslag op de grijze energierekening. Inmiddels is duidelijk geworden dat de financiering van de SDE inderdaad via een opslag op de energierekening zal gaan plaatsvinden, maar het gesloten eind karakter per categorie blijft in stand. De opslag op de energierekening maakt het alleen wel mogelijk om de SDE regeling langjarig buiten de begroting om te bekostigen. Gesprekken op het ministerie van EZ leerden ons dat we als branche moeten kijken naar slimmere en creatievere oplossingen voor het verbeteren van de SDE regeling, binnen de gestelde randvoorwaarden, zoals het subsidieplafond. Een grote teleurstelling, maar we hebben wel suggesties. Te weten:

- 4 slots met openstelling (in ieder geval voor zonnestroom projecten) per jaar. Dit veroorzaakt rust voor marktpartijen en voor de uitvoerder van de regeling. Aanvragen komen geleidelijker binnen en bedrijven hoeven niet onevenredig hard aan de slag om alle aanvragen tegelijkertijd in een keer in te dienen, waarna de activiteiten weer maanden stilvallen tot aan de afgifte van een mogelijke beschikking. Immers: hoe plan je b.v. een marketingcampagne en hoe leid je personeel op en behoud je dat vervolgens als je geen idee hebt of je wel of geen beschikking krijgt? Vier keer per jaar kunnen indienen zal meer stabiliteit bieden.
- Het overleg met de Netbeheerders en energiebedrijven rondom de afhandeling van hun trajectdeel in de SDE regeling moet snel starten, zodat ook hier geen vertraging meer optreedt.
- Er zal nader overleg moeten plaatsvinden aangaande energie uit water/ getijdenstroming projecten omdat de huidige regeling niet realistisch is.
- Het vergunningstraject voor wind op land moet versnellen. NWEA heeft hiervoor suggesties uit de branche verzameld.
- Er zal differentiatie moeten plaatsvinden van wind op land voor kust- en binnenland gebieden.

De DE Koepel start een LinkedIn groep om nader te inventariseren wat voor oplossingen er onder haar leden en deelnemers bestaan om de SDE regeling 2010 (die al in december wordt vastgesteld en in januari 2010 opent) verder aan te passen. Lees hier meer over in deze Signaal bij LinkedIn groepen.

INDIENEN EUROSTAR WEER MOGELIJK

De derde indieningronde voor het programma Eurostars is tot en met 24 september open. Marktgerichte R&D projecten waarin het MKB een belangrijke rol speelt, kunnen maximaal € 500.000,00 subsidie ontvangen. Zowel ondernemers als onderzoeksinstituten of samenwerkingsverbanden kunnen aanvragen indienen. Kijk op www.eurostars-eureka.eu

JOINT SOLAR PROGRAMMA II BINNENKORT VAN START

Zoektocht naar superzonnecellen

Het Joint Solar Programme (JSP) beoogt fundamenteel en grensverkennend onderzoek aan zonnecellen in Nederland te stimuleren. Het programma wil de kennisbasis verbreden en verdiepen en doorbraken forceren. Zonnecellen en –panelen moeten een hoger rendement kunnen halen en ook veel goedkoper gemaakt kunnen worden. Wim Sinke is programmavoorzitter van het JSP, professor werkzaam bij ECN en via de deelnemersraad betrokken bij de DE Koepel en hij licht dit toe. “Theoretisch ligt het maximum haalbare rendement voor omzetting van licht in elektriciteit op 75 tot 85%, terwijl commerciële panelen een rendement van 6 tot 20% halen. In het lab wordt voor hele bijzondere en dure cellen 41% gehaald, bij gebruik onder geconcentreerd zonlicht. Onderzoek naar sprongsgewijze verbeteringen is uitdagend, heel risicovol en ook moeilijk onderzoek. Daarnaast onderzoek met een duidelijk maatschappelijk nut.”

De stichting FOM (Fundamenteel Onderzoek der Materie) en energiebedrijf NUON stimuleren daarom dergelijk onderzoek via het JSP door 13 onderzoeksvorstellen met een totale waarde van 3,7 miljoen euro te honoreren. De projecten hebben vooral betrekking op efficiëntere conversiemethoden, geavanceerd lichtmanagement en het verbeteren van het ontwerp en productieproces van zeer goedkope concepten (met een vooralsnog bescheiden rendement).

Meer informatie zie:

www.fom.nl/live/onderzoek/onderzoeksprogrammas/artikel.pag?objectnummer=18935

Het uitgebreide stuk van Wim Sinke lees je in de nieuwsbrief van juni van Holland Solar via www.hollandsolar.nl/nieuwsoverzicht

NIEUWE CIJFERS CBS

Het CBS publiceerde onlangs weer nieuwe cijfers over duurzame energie in 2008. Zo is het verbruik van duurzame energie in Nederland in 2008 gegroeid van 2,9 naar 3,4 procent van het binnenlands energieverbruik met dank aan de 1% bijdrage van windenergie en de 2,2 % van biomassa. De laatste 0,2 % komt van zonne-energie, energie uit water en omgevingsenergie (de warmte uit de buitenlucht wordt ingezet en via seizoensopslag en/of via een warmtepomp benut voor verwarming van een woning, gebouw of industrieel proces). Een toelichting treft u aan in de publicatie ‘verbruik duurzame energie groeit’. (www.cbs.nl/nl-NL/menu/themas/industrie-energie/publicaties/artikelen/archief/2009/2009-2768-wm.htm)

Andere interessante publicaties, zoals ‘zonnestroom in Nederland groeit langzaam’ (www.cbs.nl/nl-NL/menu/themas/industrie-energie/publicaties/artikelen/archief/2009/2009-tk-18.htm)

zijn te vinden door in de statline databank het onderwerp publicaties aan te klikken.

EurObserv'ER overview barometer

Al de Eurobarometers van de EurObserver op een rij. De EurObserver stelt statistieken op over de duurzame ontwikkelingen in Europa. De DE Koepel is hierbij betrokken. Via onderstaande link tref je een overzicht van al de barometers: www.euroobserv-er.org/downloads.asp

Slimme websites

Ken je deze al: <http://duurzame-energie.startpagina.nl> een handige pagina met allerlei links naar duurzame energie websites.

En www.duurzaamgebouwd.nl een expertblog wat uitgroeit tot een hoogwaardig kennisplatform.

FINANCIËEL NIEUWS

Hoe als ondernemer om te gaan met de economische crisis en tegelijkertijd de noodzakelijke energietransitie maken om de klimaatverandering en het komende gebrek aan fossiele vervuilende brandstoffen op te lossen? Het antwoord op die vraag is onder andere te vinden in het kennen van de financiële mogelijkheden die er zijn voor ondernemers en haar klanten. Een overzicht van mogelijkheden:

- De Energie Investerings Aftrek (EIA) kan oplopen tot 44% van de investering. Dit levert na vennootschapsbelasting aftrek 11% voordeel op. De technologie moet wel op de energielijst van EZ staan. Deze lijst tref je hier aan www.senternovem.nl/eia/energielijst/index.asp
- Vrijwillige afschrijving milieu investeringen (Vamil) maakt vervroegde afschrijving mogelijk wat liquiditeitsvoordelen geeft, mits de investering op de milieulijst staat. Voor deze lijst surf je naar www.senternovem.nl/vamil_mia/milieulijst/index.asp
- Leasebesluit. Zonnepanelen en zonneboilers zijn leasebaar. Zo komen door milieu-leases de fiscale voordelen ook beschikbaar voor de public sector (woningbouwcorporaties, gemeentes ed.) omdat het leasebedrijf het voordeel doorgeeft aan deze organisaties. Een combinatie met EIA en Vamil is mogelijk.
- Groen Regeling: Groene investeringen en groen beleggen leveren, mits op een groene lijst en voorzien van een groenverklaring fiscaal voordeel op voor burgers. Normaal moet belasting betaald worden over spaargeld, maar beleggingen in groen zijn hiervan vrijgesteld. Dit goedkope groene geld wordt dan doorgeleend aan bedrijven mits zij een groene investering doen.
- De overheidsgarantieregelingen BBMKB, I-BSK geven max. 90% staatsgarantie voor leningen tot 1,5 mln. euro voor startende ondernemingen.
- Groeifaciliteit biedt max. 50% staatsgarantie voor achtergestelde leningen tot 5 mln. euro met een looptijd van max. 6 jaar. Geschikt voor snelle groeiers.
- Garantie ondernemingsfinanciering waarbij max. 50% staatsgarantie voor financieringen vanaf 1,5 mln. tot 50 mln. euro met een looptijd van max. 8 jaar.
- Achtergestelde leningen van regionale ontwikkelingsmaatschappijen zoals bv. BOM, NOM en Oost NV. Het risicodragend vermogen kan hiermee versterkt worden.

ASN BANK, DUURZAME BANK

De ASN Bank, een bij de DE Koepel aangesloten deelnemer, heeft al jarenlange ervaring met duurzame producten. De bank werkt voor al haar diensten met duurzaamheidscriteria die niet alleen over milieuzaken, maar ook over mensenrechten gaan. Daarnaast kent de bank de duurzame markt als geen ander en is om die reden een erg prettige partner voor ondernemers waarvoor zij zakelijke kredieten verleent, maar ook voor particulieren.

De ASN Bank heeft voor particulieren 7 duurzame beleggingsfondsen en op 2 van deze fondsen is ook extra fiscaal voordeel te halen. Het ASN Novib fonds is een micro financieringsfonds en het ASN projecten-fonds (deze laatste is gekoppeld aan de Groenregeling) geven boven op het reguliere rendement nog 2,5 % extra fiscaal voordeel. Daarnaast biedt de ASN Bank spaarproducten en betaaldiensten voor particulieren die ook altijd aan de duurzame criteria van de ASN Bank voldoen.

Meer informatie www.asnbank.nl

ASN bank in 'HET GESPREK' kijk op www.hetgesprek.nl/archief/2409/

MEER FINANCIËEL NIEUWS

Holland Solar, de branchevereniging voor zonne-energie organiseerde voor haar leden tijdens de Algemene Leden Vergadering op 18 mei jl. samen met de ABN AMRO bank en SenterNovem een interessante workshop over de financiële mogelijkheden voor zonne-energieprojecten. Voor informatie over de mogelijkheden bij de ABN AMRO verwijzen wij naar www.hollandsolar.nl/leden. Ook het Platform Bio-energie hield 12 juni een symposium over de financiële mogelijkheden voor bedrijven. Meer info: www.platformbioenergie.nl

Voor (zakelijke) particulieren

De Nationale Hypotheek Garantie heeft haar plafond verhoogd vanaf 1 januari 2009 zodat een deel van de investering bij de bestaande woonhypothek bankier tegen gunstiger tarief kan worden afgesloten.

Een advies voor (zakelijke) particulieren is om goed uit te onderhandelen met elektriciteitshandelaren. Let goed op dat alleen het netto-gebruik wordt berekend door het nutsbedrijf of dat u voor teruggeleverde elektriciteit hetzelfde bedrag ontvangt als van het nutsbedrijf afgenomen elektriciteit.

GREEN LOANS

Ook bij de Fortisbank wordt duurzaam meegedacht met de ondernemers. Zo hebben zij een handige financiering toegespitst op particulieren voor de aanschaf van zonneboilers en/ of zonnepanelen en warmtepompen.

Het product heet GreenLoans. Meerdere regelingen (de groenregeling en het energiebesparingkrediet) zijn hierin samengevoegd. De financieringslasten zijn niet hoger dan de door de klant te realiseren besparing. Voor de klant is het dus budgetneutraal. Technisch gezien is het een persoonlijke lening tegen zeer gunstig rentetarief (een hypotheek is niet nodig). De bedrijven kunnen deze financiering aan hun particuliere klanten aanbieden. De lening wordt uitbetaald aan de ondernemer, waardoor een kleiner betalingsrisico ontstaat en de voorfinanciering verkort wordt voor de ondernemer. De klant is zelf 100% eigenaar van het product. Meer informatie: www.greenloans.nl.

Hulp bij het vinden van de juiste regeling en financiering?

Neem contact op met een van de genoemde banken of de organisaties Synthens (ondersteund innoverende ondernemers met raad en daad) of Hezelbizz (brede hulp op financieel en subsidie gebied).

HET NIEUWE NIOO GEBOUW: GEWOON GEWELDIG!

De bouw van het nieuwe kantoor- en onderzoeksgebouw van het Nederlands Instituut voor Ecologie (NIOO) van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) gaat van start! Op 26 mei werd de eerste paal geslagen. Het streven is om het duurzaamste gebouw in zijn soort te maken met het *Cradle-to-Cradle*-principe als uitgangspunt. Hierbij zijn zon, licht, natuur en het sluiten van kringlopen leidend in het ontwerp. Dit betekent concreet een overvloed aan daglicht en uitzicht naar buiten, natuurlijke luchtstromen, materialen die goed zijn voor mens en milieu, vegetatie op het dak (vogels, filtering water en lucht), het gebruik van zonlicht en andere vormen van duurzame energie, gescheiden watercircuits, eigen afval/fecaliën als energiebron met terugwinning van belangrijke voedingsstoffen zoals fosfaat en bevordering van de biodiversiteit in de omgeving. Al met al een ambitieus integraal ontwerp, waar alle leden van het ontwerpsteam hun eigen expertise voor hebben ingezet. Meer info zie www.nioo.knaw.nl/

DON QUICHOT UITSTEKENDE KAPSTOK VOOR EVENT

Hét openlucht theaterspektakel van 2009 Don Quichot op de Maasvlakte leent zich goed voor extra mogelijkheden relaties uit te nodigen voor bijvoorbeeld een lezing, een netwerkborrel of een debat met workshops. Er is een organisatie team om je bij deze aanvullende activiteiten te ondersteunen. (Joyce@donquichot.eu; Carla@donquichot.eu) Don Quichot, wordt vanaf 14 juni tot en met 11 juli opgevoerd in een unieke setting op het terrein van De Slufter. Het is zeker de moeite waard. Meer informatie en kaartverkoop: www.donquichot.eu

Winddag 2009, feestelijke opening met minister Cramer De winddag 2009 (15 juni) was dit jaar omgeven van activiteiten met Don Quichot als decor. Minister Cramer verzorgde de opening met een toespraak. Aansluitend vond het Winddagdebat 2009 plaats met minister Cramer, Jaap Warners (voorzitter van NWEA), en diverse sprekers zoals Matthijs Wolters (Smart Agent Company), Ton Beune (Readhuys Groep) en Maurits Groen (Maurits Groen Milieu en Communicatie).

Speciaal voor lezers van Signaal stelt de organisatie een korting ter beschikking voor Don Quichot. Beginnend tijdens de ondergaande zon en doorlopend tot het donker is, bekijk je het schouwspel met zeker 80 acteurs, prachtige belichting en indrukwekkende muziek. Van oude economie naar nieuwe economie. Surf naar <http://webshop.topticketline.nl/ppredirect.aspx?pp=qdqh5&sh=dqh&referrer=zomerkorting>

Actievoorwaarden:

Deze actie is online alleen te boeken via deze actielink en als uw browser cookies accepteert. Maak gebruik van de prijssoort 'zomerkorting' om de actie te boeken of bestel telefonisch via 0900 300 5000 (45cnt per min.) onder vermelding van 'zomerkorting' als deze prijssoort niet verschijnt. Wijzigingen voorbehouden

CRITERIA DUURZAAM INKOPEN GEPUBLICEERD

Vanaf 2008 is hard gewerkt aan het opstellen van criteria voor duurzaam inkopen van de overheid. Vele marktpartijen en brancheorganisaties waren aanwezig bij marktconsultaties, dachten mee en stuurden hun ideeën in. SenterNovem kon eind maart de criteria vaststellen na goedkeuring van de gezamenlijke overheden. Voor duurzame energie bedrijven bieden deze criteria in ieder geval de volgende kansen:

- Voor nieuwbouw is de opwekking van duurzame energie een belangrijk gunningcriterium.
- Voor beheer en onderhoud en renovatie van overheidsgebouwen geldt de minimumeis dat een energiebesparingplan moet worden opgesteld en uitgevoerd, waarbij mogelijkheden van actieve en passieve zonne-energie, besparing op verwarmen en verkoelen en ook het gebruik van duurzame energiebronnen aan de orde moeten komen.

- Daarnaast geldt voor beheer en onderhoud dat wanneer de dakbedekking aan vervanging toe is in ieder geval maatregelen getroffen moeten worden t.b.v. toekomstige zonne-energie toepassing.
- Ook ligt er de aanbeveling om over te stappen op een duurzaam warmte/koude systeem bij vervanging.
- Bij gedeeltelijke renovatie moeten alle maatregelen uit een EPA maatwerkadvies met een terugverdientijd van 10 jaar of korter worden uitgevoerd.

Zie voor meer informatie en de specifieke criteria

www.senternovem.nl/duurzaaminkopen/Criteria/bouw/gebouwen.asp

Aanvullend is nog interessant dat de Rijksoverheid, op toezegging van Minister Van der Laan in een algemeen overleg VROM/WWI, de gegevens van energieverbruik van Rijksgebouwen, met 2008 als peiljaar, voortaan aan de Tweede Kamer ter inzage zal geven.

NATIONAAL EXPERTISE CENTRUM WARMTE RAAKT OP STOOM

Minister Van der Hoeven heeft onlangs het bestuur van het Nationaal Expertisecentrum Warmte (NEW) geïnstalleerd. De voorzitter van de Duurzame Energie Koepel, Teun Bokhoven, is vice voorzitter van het NEW. Harry Droog is voorzitter. NEW ondersteunt partijen die investeringen doen in een warmte- en koudetoepassing voor de gebouwde omgeving, of die beslissingen daarover beïnvloeden: gemeenten, energiebedrijven en -exploitanten, projectontwikkelaars, woningcorporaties, architecten, bouwkundigen en adviesbureaus.

Betaversie Uniforme maatlat is openbaar

Er is informatie beschikbaar over de energie- en milieuverdiensite van diverse warmtevoorzieningen. Bij investeringen in een warmtevoorziening heeft u de keuze uit diverse alternatieven. De energie- en milieuprestaties worden echter voor elke techniek weer anders berekend. De uniforme maatlat voor de woningbouw maakt technieken beter vergelijkbaar en de afweging transparanter. De uniforme maatlat kan gebruikt worden bij het gemeentelijk afwegingskader, maar is ook zelfstandig bruikbaar.

Zo werkt de uniforme maatlat

De uniforme maatlat maakt zoveel mogelijk gebruik van de rekenregels en kengetallen die worden toegepast bij EPN- en EPL-berekeningen. Zolang de nieuwe update van EPL en het OEI-model nog niet beschikbaar zijn, geeft de uniforme maatlat betere mogelijkheden om nieuwe technologieën door te rekenen. Met behulp van de uniforme maatlat kunt u vergelijkingen maken:

- op CO2-emissies
- op het energiegebruik
- op de bijdrage aan duurzame energie
- van een woningbouwproject in de referentiesituatie met een aantal alternatieve technieken voor de warmtevoorziening.

De Beta-versie van de uniforme maatlat vindt u op: www.senternovem.nl/new en dan doorklikken links naar "Aan de slag" en dan onderin naar de downloads.

Warmtekaarten in de maak In de komende tijd wordt door SenterNovem gewerkt aan **warmtekaarten** waarop inzichtelijk wordt gemaakt welk warmte (en koude) potentieel waar beschikbaar is voor verder gebruik. De DE Koepel houdt u op de hoogte.

STAD VAN DE ZON: SYMPOSIUM OVER DUURZAAMHEID

Op 23 september organiseren de gemeente Heerhugowaard en haar partners het internationaal symposium Klimaatbestendig Ontwikkelen in de Stad van de Zon (Heerhugowaard). Er zijn workshops over toepassingen op het gebied van energie op de korte en lange termijn en een exhibition met nieuwe ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid. Minister Jacqueline Cramer (VROM) en de geestelijk vader van de Stad van de Zon, stedenbouwkundige de heer Ashok Bhalotra zullen spreken. De Stad van de Zon is de grootste emissieneutrale wijk ter wereld: er wordt net zoveel duurzame energie opgewekt als verbruikt. Dit wordt bereikt door 2,45 MW zonnepanelen, zogenaamde ISO++ woningen en 3 windturbines. De bouw startte in 2002 en zal naar verwachting in 2012 helemaal gereed zijn. Meer informatie en aanmeldingen (gratis) via www.heerhugowaard.nl/symposium

Visiedocument Kleine Windturbines NWEA heeft een visiedocument Kleine Windturbines opgesteld. Centraal staat hierin de doelstelling om vergunningenprocedures te vereenvoudigen. Aan de orde komen verder het ontwikkelen van een traject voor certificering van miniturbines en het ontwikkelen en beschikbaar maken van een openbare databank voor meetresultaten. Een brochure en flyer met samenvatting is op te vragen bij het secretariaat van NWEA. www.nwea.nl

VISIE PLANBUREAU VOOR DE LEEFOMGEVING BEHALEN DOELEN

Maarten Haayer, directeur van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) vindt dat er tegenstrijdige berichten over de milieuproblematiek de ronde doen, zo lezen wij in de Volkskrant van 7 mei. Hoe vertekenend werkt nu de huidige economische crisis met een verminderde uitstoot van CO₂, terwijl uit de recente verkenning Schoon en Zuinig van ECN en PBL blijkt dat het huidige beleid onvoldoende is om de gestelde (CO₂ verminderende, energiebesparende en verduurzaming) doelen voor 2020 te halen? Het is misleidend om korte termijnmeevallers te be-

nadrukken en zet burgers op het verkeerde been, zo betoogt de heer Haayer verder in zijn stuk. Nog lang niet iedereen is doordrongen van de ernst van de problematiek. Het Kabinet zal meer zekerheid bij financiering van hernieuwbare energie moeten geven, en meer werk moeten maken van energiebesparing in bestaande woningen en in een beter werkende CO₂ emissiemarkt in Europees verband moeten voorzien. Stevige taal en het bevestigt helaas de eerder door de DE Koepel gecommuniceerde standpunten. Zie voor het artikel www.dekoepel.org (Energietransitie)

CHRIS ZIJDEVELD VOORZITTER NATIONAAL PLATFORM WARMTEPOMPEN

Het Nationaal Platform Warmtepompen waarin een aantal organisaties samenwerken aan de introductie van warmtepompen in Nederland, heeft besloten die samenwerking verder te formaliseren en als voorzitter ir. Chris Zijdeveld aan te trekken. Daarmee is weer een stap gezet in de verdere introductie van de warmtepompen in Nederland. Chris Zijdeveld is al voorzitter van de Stichting Warmtepompen waarin de belangrijkste leveranciers van warmtepompen in Nederland zijn verenigd.

Zie ook www.platformwarmtepompen.nl/

BEDRIJFSBEZOEKEN, HELEMAAL ZO GEK NOG NIET

Bedrijfsbezoeken lijkt iets voor studenten, maar niets is minder waar. Tijdens een bedrijfsbezoek komt het product, de technologie en de werking ervan tot leven. Over duurzame energie technologie en producten is veel te lezen, maar echt begrijpen hoe het werkt, hoe het (in combinatie) toegepast kan worden, wat de voordelen zijn, het enthousiasme bij de gebruikers of producenten dat er voor je pas goed tijdens een bedrijfs-

bezoek. Ben je ambtenaar, Kamerlid, beleidsmedewerker, anderszins betrokken bij de overheid en wil je wel eens van dichtbij zien hoe een duurzame energietechnologie werkt?

Meld je dan aan via joke@dekoepel.org

Ook duurzame energie bedrijven roepen wij via deze weg op zich aan te melden en gastheer te zijn van een bedrijfsbezoek.

STOPCONTACTEN OP ZEE WEL MOGELIJK

NWEA schrijft in een brief aan de Tweede Kamer dat het wel mogelijk is en binnen de huidige wet- en regelgeving past om stopcontacten op zee aan te leggen. NWEA bepleit dit onderwerp al langer zodat toekomstige windparken op zee aangelegd kunnen worden. Als niet voor elk windpark apart een aansluiting hoeft worden gemaakt, betekent dit een kostenbesparing.

Zie ook: www.nwea.nl/nieuws/aanleg-stopcontact-op-zee-kan-op-basis-huidige-wetgeving-00214

LINKED IN GROEPEN: DIGITAAL KENNIS UITWISSELEN

De Duurzame Energie Koepel heeft het initiatief genomen tot een aantal LinkedIn groepen zodat er sneller en ook bredere informatie beschikbaar komt over specifieke onderwerpen. Alleen leden van de DE Koepel, NWEA, Holland Solar, NVOE, Platform Bio-Energie, Stichting Warmtepompen en EWA kunnen zich aanmelden. Je vindt de groep door te zoeken op onderwerp (b.v. SDE) en je aan te melden. De Public Affairs manager van de DE Koepel, Monique J. van Eijkelenburg, beheert de groepen en de discussie. De uitkomsten uit deze groepen zullen meegenomen worden in de opinievorming rond het bepalen van de te voeren strategie. Er starten nu 3 LinkedIn groepen:

SDE – Advies over verbetering van de regeling in 2010. Uitgaande van dezelfde getallen en categorieën als in 2009, dus zonder open eind regeling, is de vraag hoe er per categorie sneller en effectiever kan worden gewerkt. De feed-in waarover nu bij onze overheid wordt gesproken, b.v. met een opslag op de grijze energierekening, is een regeling rondom het voorzien in een blijvende financiële ruimte en zal verder niet lijken op het Duitse systeem. Hoe de uitvoeringskant aan te pakken?

Renewable Energy Directive – Wat is er nodig in Nederland om de Europese doelstellingen zoals geformuleerd in de Renewable Energy Directive te implementeren? In deze groep wordt hierover met elkaar van gedachten gewisseld. In december 2009 moet het eerste concept plan voor Nederland klaar zijn en in juni 2010 moet het definitieve plan bij de Europese Commissie liggen. Veel inhoudelijk werk dus. Wij denken dat voor dit doel een Nationale Commissie in het leven moet worden geroepen waarin alle van belang zijnde sectoren en branches zijn vertegenwoordigd. Ben je het hiermee eens?

SDW – Een SDE-achtige regeling voor Duurzame Warmte en Koude is nodig om het potentieel te benutten en de doelstellingen te halen. Op dit moment lijkt het toepassen van duurzame warmte voor 500.000 woningen conform o.a. Schoon en Zuinig / Meer met Minder, niet te lukken; De BTW verlaging, één van de crisismaatregelen, is alleen beschikbaar voor de zeker ook nodige isolatie van de schil en energiebesparing, maar helaas nog niet voor verduurzaming. Sommige partijen, zoals Aedes, timmeren aan de weg, maar in general kan de ambitie en zeker de echte uitvoering nog ver omhoog.

Maakt u een meerjaren- en activiteitenplanning met budget voor 2010 - 2012? Let op!

Strategen onder ons, let op! Hou in de meerjaren planningen ten aanzien van tijd en geld rekening met het opnemen van duurzame warmte in te renoveren bestaande bouw en nieuwbouw, conform artikel 13.5 van de Renewable Energy Directive. In deze SDW-discussiegroep spreken we over de te ondernemen acties om duurzame warmte de plek te geven die het toekomt.

Meld je aan als je lid bent en op deze onderwerpen kunt bijdragen en surf daarvoor naar www.linkedin.com en zoek bij 'groepen' naar Duurzame Energie Koepel.

CHINA SOLAR CITY, CONGRES 16-19 SEPTEMBER 2010

Tijdens het China Solar City congres in Dezhou staat het gebruik van zonne-energie centraal. Dit congres wordt georganiseerd onder de vlag van International Solar Cities Initiative, een koepelorganisatie welke als doel heeft partijen bij elkaar te brengen om zonne-energie in het stedelijke gebied te bevorderen. Chris Zijdeveld, bestuurder bij de DE Koepel, is hier president van. Meer informatie zie: www.chinasolarcity.cn/ en www.ises.org/ises.nsf!Open

EXPORTKANSEN

De EVD, het agentschap van het ministerie van Economische Zaken wat over internationale handel gaat, heeft mede in samenwerking met de Duurzame Energie Koepel wederom een uitgave gemaakt 'Made in Holland – Sustainable Energy'. In deze uitgave komen tal van Nederlandse duurzame energie bedrijven en producten aan bod. Nederland is de 8ste in de rij van meest exporterende landen en met deze uitgave staat ook de duurzame energie uit Nederland goed op de internationale kaart. De verschillende onderwerpen zoals biodiesel uit afvalvetten;

Op ons kantoor zijn 1700 Engelstalige exemplaren aanwezig die je kunt opvragen voor eigen gebruik (handig voor de exportcontacten) en ook grotere aantallen t.b.v. bv. symposia zijn op te vragen. Mail hiervoor naar dekoepel@dekoepel.org. Via www.hollandtrade.com/ kun je het magazine ook online lezen of downloaden.

Kent u Cleantech Holland al?

Cleantech Holland wil een maximale bijdrage leveren aan de realisatie van Europese en internationale klimaatdoelstellingen door inzet van Nederlandse cleantech bedrijven en (kennis)instellingen in internationale markten. Het is een publiekprivaat samenwerkingsverband van FME en de ministeries van EZ en VROM wat op 4 september 2008 van start ging. Inmiddels zijn vele duurzame energie bedrijven lid en/ of betrokken bij deze organisatie. Ze organiseren momenteel vooral handelsmissies en workshops om Nederlandse cleantech bedrijven extra in het Europese middelpunt van de belangstelling te zetten en Nederlandse cleantech bedrijven te informeren over de 'gaten' in de internationale markten. Voor meer informatie: www.cleantechholland.nl

DUURZAME DINSDAG

Loopt u rond met een 'duurzaam' idee of kent u anderen die dat hebben? Doe dan mee aan Duurzame Dinsdag en maak kans op daadwerkelijke realisering van uw idee! Burgers, bedrijven, verenigingen, stichtingen of overheden, kortom iedereen die goede ideeën heeft op het gebied van duurzaamheid kan tot 3 augustus zijn of haar initiatief indienen op www.duurzamedinsdag.nl.

WARMTEWET NU IN CONSULTATIE

In de komende weken raadplegen het Ministerie van Economische Zaken en de NMA vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven en andere organisaties op uitwerking van de Warmtewet. Het Ministerie van EZ werkt aan zaken als de AMVB, het maximum tarief en vaststelling van het Niet Meer Dan Anders (NMDA) principe. De NMA houdt zich bezig met vragen als redelijke prijs en redelijk tarief, beleidsregels, handhaving en toetsing. De DE Koepel is wel betrokken bij de Min. EZ consultatie, niet bij de NMA consultatie.

PROVINCIAAL KLIMAATBELEID

Niet alleen op landelijk niveau zijn subsidies en stimuleringsmaatregelen voor duurzame energie beschikbaar, ook provincies en gemeenten hebben budget speciaal gealloceerd om energiebesparing, duurzame energie en de vermindering van CO₂ uitstoot te stimuleren. Deze regelingen zijn erg in trek. Begin mei stelde het ministerie van VROM bovenop het eerder beschikbare budget van 35 miljoen euro nog eens 12 miljoen euro extra beschikbaar voor de zogenaamde subsidieregeling Stimulering Lokale Klimaatinitiatieven (SLOK). SLOK-gelden kunnen ingezet worden voor personele kosten, communicatie, onderzoek en educatie om de Prestatiekaart lokaal klimaatbeleid uit te voeren (meerjarig lokaal en integraal uitvoeringplan van gemeenten en provincies rondom concrete klimaatdoelen). De SLOK-gelden vormen ondersteunende financiering wanneer gemeenten en provincies b.v. een subsidieregeling voor ondernemers en/ of particulieren inzetten.

Van welke regelingen is op dit moment nog gebruik te maken? We geven hier eenmalig een overzicht van al de huidige regelingen in de provincies. Dit overzicht treft u aan als een exceldocument in de bijlage bij deze uitgave. Is de bijlage niet naar u doorgezonden, laat dit dan aan ons weten door een mail te sturen. Voor leden/deelnemers van de DE Koepel. en de aangesloten verenigingen, houden wij dit overzicht actueel en beschikbaar. Graag verneemt de redactie of dit overzicht nuttig is. Mail even naar: redactiesig-naal@dekoepel.org

Ministerie van Economische Zaken

<http://www.subsidieshop.nl>

Deze site bevat informatie over ± 300 subsidieregelingen.

Meer met Minder

<http://www.energiesubsidiewijzer.nl/>

Op deze website tref je per provincie de regelingen aan voor huurders, particulieren, woningcorporaties, gemeenten.

Disclaimer: Joke Wessels, communicatiemanager van de DE Koepel en redacteur van Signaal heeft met uiterste inzet en zorg dit overzicht samengesteld. Desalniettemin kunnen hier geen rechten aan worden ontleend en is het ook mogelijk dat dit overzicht niet compleet is. Ook van provincies en gemeenten is reactie en aanvulling zeer welkom bij de redactie.

SYMPOSIUM ECOLOGIE EN WINDENERGIE (23 JUNI)

NWEA en de Stichting De Noordzee organiseerde op 23 juni een symposium over ecologie en windenergie op zee. Ingegaan werd o.a. op de mogelijke effecten op zeevogels, vislarven en zeezoogdieren. Hoe wordt de 6000 MW die in 2020 opgesteld moet staan gerealiseerd met minimale gevolgen, of liever nog winst, voor het ecosysteem? Het symposium werd op de Maasvlakte in Rotterdam gehouden op het terrein waar ook het Don Quichot theaterspektakel plaats heeft. Meer informatie: www.nwea.nl/agenda-windenergie#23_juni_ecologie

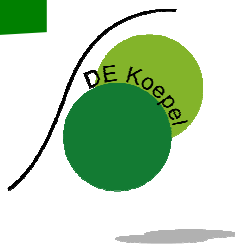

Bezoek ons op het web:

www.dekoepel.org

Stichting DE (Duurzame Energie) Koepel draagt bij aan:

- Energietransitie Duurzame Energie
- Doelstelling 20% Duurzame Energie in 2020
- Nieuw stimuleringsbeleid
- Elimineren belemmeringen

Congres zonne-energie verleden, heden, toekomst.

Een duurzame energie toekomst zonder zonne-energie is ondenkbaar.

Op 5 oktober organiseert Holland Solar een congres 'zonne-energie verleden, heden, toekomst'. Het congres is in de Reehorst te Ede en omvat diverse sprekers en debat over de toekomst van zonne-energie en een goed verzorgde netwerkborrel. Op deze manier wil Holland Solar zonne-energie onder de aandacht brengen en visie bieden aan ondernemers in vele branches en overheid. Om de kosten te dekken, worden toegangskaarten verkocht voor € 75,00, te bestellen via www.solardays.nl/evenement_18_mai.html

Winnaar Kees Kwant (SenterNovem): "Veel kansen voor duurzame biomassa in chemie."

Platform Bio-Energie vierde 10 jarig jubileum met prominenten

Op 15 april vierde het Platform Bio-Energie haar 10-jarig jubileum. Meer dan 100 vertegenwoordigers van het bio-energiebedrijfsleven in Nederland waren aanwezig.

Kees Kwant van SenterNovem werd gekozen als winnaar van de PBE-prijs voor zijn baanbrekende werk om toepassing van zo duurzaam mogelijke bio-energie te versterken. Kwant pleitte onder andere voor veel meer toepassing van duurzame bio-massa in de chemische industrie en voor veel meer benutting van restwarmte. Dick Tommel, voorzitter van Platform Bio-Energie, riep op om nog meer naar de feiten te kijken en minder de hype van meningen te volgen. Zo is de rol van bio-energie in de kap van het regenwoud zeer marginaal. Tommel riep op tot verdere verduurzaming van alle processen en de hele ketens van energieopwekking. Minister Van der Hoeven gaf o.a. aan dat zij de professionalisering die de sector heeft doorgevoerd ziet en dat zij graag de afstemming tussen haar Ministerie en het bio-energiebedrijfsleven wil intensiveren. Voor meer informatie, persberichten, speeches: info@platformbioenergie.nl

BEURZEN

Voor een handig beurzenoverzicht kijkt u op www.dekoepel.org bij evenementen (linkerzijde v/d pagina). Dit overzicht wordt regelmatig bijgewerkt. Wilt u een evenement aanmelden? Stuur dan een email naar de redactie.

De DE Koepel is in 2002 opgericht en heeft tot doel de toepassing van duurzame energie in Nederland te bevorderen en stimuleren. De stichting richt zich m.n. op het vergroten van de invloed op de politiek en de beleidsmakers ten gunste van duurzame energie en houdt zich bezig met directe (generieke) belangenbehartiging van de duurzame energie sector. In eerste instantie ligt het accent binnen Nederland, maar op termijn ook binnen Europa. Het gaat hierbij om hetgeen de verschillende duurzame energieopties gemeen hebben. Het uitgangspunt hierbij is dat alle vormen van duurzame energie noodzakelijk zijn om de nationale en internationale doelstellingen ten aanzien van het gebruik van duurzame energie, het beperken van de uitstoot van CO2 en het beperken van de milieubelasting ten gevolge van de energievoorziening te realiseren. De deelnemende brancheorganisaties vertegenwoordigen enige honderden bedrijven en instellingen op het gebied van duurzame energie en vormen daarmee een krachtige vertegenwoordiging van de sector.

Het bestuur van de stichting wordt gevormd door de voorzitters van de aangesloten brancheverenigingen. Daarnaast kent de DE Koepel een beleidsraad waarin bedrijven en organisaties zitting hebben.

De verschillende brancheverenigingen voor duurzame energie technologieën die zijn vertegenwoordigd in de DE Koepel zijn:

Zonne-energie

vereniging Holland Solar

Windenergie

Vereniging Nederlandse Wind Energie
Associatie (NWEA)

Bioenergie

stichting Platform Bio energie

Warmtepompen

stichting Warmtepompen

Koude en warmte opslag

Nederlandse Vereniging voor Ondergrondse
Energieopslagsystemen (NVOE)

STICHTING DE KOEPEL

Korte Elisabethstraat 6
3511 JG UTRECHT

Telefoon: 030-2340503

Fax: 030-2341176

E-mail: redactiesignaal@dekoepel.org

Redactie:

mevr. Joke Wessels (communicatie manager)

joke@dekoepel.org

mevr. Monique van Eijkelenburg

(Public Affairs manager)

mjvaneijkelenburg@dekoepel.org

